

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 84/27

mun. Chișinău

18 iunie 2024

Inspectoarea de integritate superioară al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Iulia BOICU, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al a verii și intereselor personale, inițiat în privința dnei Natalia Șamurai, contabilă-șefă în cadrul Inspectoratului de Poliție Sângerei a IGP a MAI, IDNP- XXXXX, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare prin care,

A CONSTATAT:

La 15.06.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea cu nr. 5189, referitor la pretinsa încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale de către dna Natalia Șamurai, contabilă-șefă în cadrul Inspectoratului de Poliție Sângerei a IGP a MAI.

În aceeași zi, potrivit prevederilor art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), prin sistemul electronic de distribuire aleatoriu a sesizărilor, a fost repartizată spre verificare sesizarea menționată supra inspectoarei de integritate subsemnate, cu atribuirea codului numeric 202301290007.

Potrivit sesizării, *în perioada exercitării de către dna Șamurai Natalia, a funcției publice, subiectul declarării împreună cu membrii familiei au suportat mai multe modificări patrimoniale, și anume, construcția unei case, mai multe automobile înregistrate pe numele soțului, declarații a sumei de bani drept salariu pentru muncă care în realitate nu a fost prestată.*

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, luând act de aspectele semnalate și de obligația subiectului declarării de a respecta regimul juridic al averii și intereselor personale, conturându-se o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al averii și intereselor personale, la data de 26.06.2023, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, conform procesului-verbal nr. 94/27, în privința dnei Natalia Șamurai, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale.

Astfel, prin scrisoarea nr. 04-27/4182 din 26.06.2023, dna Natalia Șamurai a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al averii și intereselor personale și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

Potrivit art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate în procesul de control al averii și intereselor personale, verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe perioada exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora.

În scopul stabilirii perioadei de verificare, au fost solicitate informații și documente care atestă deținerea calității de subiect al declarării averii și intereselor personale, prevăzute la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016).

Urmare a efectuării solicitării nr. 04-27/4817 din 21.07.2023 remise Inspectoratului de Poliție Sîngerei al IGP a MAI, s-a stabilit că începând cu data de 11.09.2013, în baza Ordinului nr. 370 ef cu privire la angajare, subiectul verificării a fost numit în funcția de contabilă-șefă al Inspectoratului de Poliție Sîngerei al IGP a MAI. Astfel, dna Natalia Șamurai deține calitatea de subiect al declarării în temeiul art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016).

Luând în considerație cele expuse, controlul averii inițiat la data de 26.06.2023 în privința dnei Natalia Șamurai și a membrilor de familie s-a desfășurat pentru perioada 01.08.2016 - 26.06.2023 (data inițierii controlului). Consecvent, la stabilirea perioadei de control, inspectorul de integritate a ținut cont de faptul că Legea nr. 132/2016, ce oferă prerogativa constatării diferenței substanțiale și deținerea averii cu caracter nejustificat ce poate fi supusă confiscării, a intrat în vigoare la 01.08.2016.

Potrivit art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, [...] controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora. Suplimentar, potrivit art. 32 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 ”dacă persoana supusă controlului este căsătorită ori se află în concubinaj sau dacă are persoane la întreținere și/sau copii minori, verificarea se va extinde și asupra averii membrilor de familie sau concubinului/concubinei acesteia”.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016, membru de familie este soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreținerea subiectului declarării.

Astfel, în cadrul controlului averii și intereselor personale, urmare a accesării Registrului de Stat al populației, se reține că dna Natalia Șamurai este căsătorită cu XXXXX, IDNP XXXXX, născut la XXXXX și pentru perioada efectuării controlului au avut la întreținere copii minori, XXXXX, IDNP XXXXX și XXXXX. Astfel, controlul averii inițiat în privința subiectului controlului s-a extins și asupra persoanelor indicate supra.

Datele disponibile despre activitatea de control a Autorității Naționale de Integritate atestă că pe durata exercitării mandatelor, subiectul controlului nu a fost supus controlului averii.

În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr.133/2016 diferență substanțială constituie diferența care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte; avere reprezintă totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate; venit este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.

Este de menționat că esența controlului averii și al intereselor personale constă în stabilirea existenței sau inexistenței diferenței substanțiale între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, în aceeași perioadă. Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (echivalentul bănesc) averii dobândite cu veniturile obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei și concubin/concubină, pe parcursul perioadei de exercitare a mandatelor, funcțiilor publice sau de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege. La calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența cărora a constat în transmiterea dreptului de proprietate, asupra bunurilor (de exemplu: procurarea de bunuri, închirierea transportului, procurarea foilor de odihnă și tratament, procurarea abonamentelor la sala de sport, etc.).

Astfel, sub aspectul stabilirii existenței sau lipsei existenței unei diferențe substanțiale dintre averea deținută la începutul și sfârșitul perioadei, inclusiv veniturile obținute și cheltuielile realizate de către subiectul declarării și membrii familiei pe perioada supusă controlului au fost solicitate și a recepționate de la autoritățile competente informații și documente necesare desfășurării controlului, au fost accesate informații din baze de date disponibile, precum și extrase declarațiile de avere și interese personale depuse de dna Natalia Șamurai în perioada supusă controlului (01.08.2016-26.06.2023).

Potrivit răspunsul Agenției Servicii Publice cu nr. 7298 din 08.08.2023, se atestă că dna Natalia Șamurai și membrii familiei au dobândit în proprietate, sau înstrăinat, în perioada controlului 01.08.2016-26.06.2023 următoarele bunuri mobile și imobile:

- Terenul agricol cu nr. cad. XXXXX, cu suprafața de 0,688 ha, situat în XXXXX (agricol) la prețul de 800 lei, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-731 din 04.10.2021;
- Terenul agricol cu nr. cad. XXXXX, cu suprafața de 0,8182 ha, situat XXXXX (agricol) la prețul de 3963,50 lei, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-731 din 04.10.2021;
- Terenul agricol cu nr. cad. XXXXX, cu suprafața de 1,087 ha, situat XXXXX (agricol) la prețul de 5265,50 lei, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-731 din 04.10.2021;

-Terenul agricol cu nr. cad. XXXXX cu suprafața de 0,2044 ha, situat în XXXXX (agricol) la prețul de 1237,50 lei, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-731 din 04.10.2021;

Potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-556 din 09.03.2023 dna Șamurai Natalia a procurat bunurile imobile enunțate infra la prețul 40 000 lei:

-Terenul agricol cu nr. cad. XXXXX cu suprafața de 1,0611 ha, terenul agricol cu nr. cad. XXXXX cu suprafața de 0,0706 ha, terenul agricol cu nr. cad. XXXXX cu suprafața de 0,2037 ha, terenul agricol cu nr. cad. XXXXX cu suprafața de 0,2177 ha, situate în XXXXX.

- Terenul (cu destinație grădină) cu nr. cad. XXXXX, cu suprafața de 0,25 ha, situat XXXXX, la prețul de 3000 lei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 1-1071 din 22.06.2021;

De asemenea, la data de 22.06.2021, potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr.1-1070 din 22.06.2021, a fost înregistrat dreptul de proprietate a soților Șamurai asupra construcției (casa de locuit individuală cu construcție accesorie și garaj) cu nr. cad. XXXXX. Valoarea însumată a bunului imobil este de 213 233 lei.

Potrivit răspunsului și actelor prezentate de către Agenția Servicii Publice, înregistrate cu nr. de intr. 7297 din 08.08.2023, se reține că conform datelor din Registrul de Stat al Transporturilor, în perioada supusă controlului 01.08.2016-26.06.2023, familia Șamurai:

- a procurat bunul mobil de model Toyota Auris, a/f. 2013, nr. de înmatriculare XXXXX, prin contractul de vânzare-cumpărare din 22.05.2021, la prețul contractual de 90 000 lei;

- a procurat bunul mobil de model Volkswagen Polo, a/f. 1999, nr. de înmatriculare XXXXX, prin contractul de vânzare-cumpărare din 30.08.2022, la prețul contractual de 40 000 lei.

Sub aspect de venituri obținute de către subiectul declarației și membrii familiei acestuia în perioada supusă controlului, au fost identificate venituri din: salarii, din înstrăinarea bunurilor mobile și imobile, retrageri în numerar de pe conturile bancare deținute prin intermediul ATM și/sau la sucursale, indemnizații, credite de la persoane juridice confirmate prin material probatoriu care au fost declarate corespunzător la capitolul de rigoare în declarațiile de avere și interese personale depuse.

Sub aspect de cheltuieli suportate de către subiectul declarației vizat și membrii familiei în perioada supusă controlului, au fost identificate următoarele: cheltuieli privind achiziționarea bunurilor imobile, bunurilor mobile, alimentări cu numerar a conturilor bancare deținute, cheltuieli privind servicii de asigurare, turism, achitări taxe, impozite, servicii de telefonie mobilă și alte cheltuieli de trai ce au putut fi demonstrate.

De menționat faptul că, subiectul vizat nu a declarat deținerea numerarului în monedă națională și/sau valută străină ce depășește quantumul stabilit, în declarațiile de avere și interese personale depuse, obligație ce a apărut începând cu data de 01.08.2016 (data intrării în vigoare a Legii nr. 133/2016).

Generalizând cele menționate supra, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de analiză a calculelor care este parte componentă a dosarului, pentru perioada 01.08.2016-26.06.2023 s-au stabilit următoarele venituri și cheltuieli ce au putut fi demonstrate:

<i>Perioada/ Anul</i>	<i>Venit (soldul inițial, numerar din perioada /anul precedent/lei)</i>	<i>Venit (extragerile din conturi și veniturile obținute în numerar)/lei</i>	<i>Cheltuieli (numerar ieșire/lei)</i>	<i>Diferență stabilită pe parcursul perioadei/a nului /lei</i>	<i>Suma numerarului i diminuat în lei</i>	<i>Sold final la sfârșitul anului fiscal/perioadei /lei</i>
01.08.2016- 31.12.2016	-	42880 MDL	12426,74 MDL	-	-	30453,26 MDL
2017	30453,26 MDL	169040 MDL	21421,84 MDL	-	XXXXX MDL	177862,44 MDL
2018	177862,44 MDL	160990 MDL	28994,5 MDL	-	XXXXX MDL	202604 MDL
2019	202604 MDL	248741,76 MDL	21865,6 MDL	-	XXXXX MDL	270488,4 MDL
2020	270488,4 MDL	158270 MDL	75712,93 MDL	-	-	353045,47 MDL
2021	353045,47 MDL	71170 MDL	371459,53 MDL	-	-	52755 MDL
2022	52755 MDL	139250 MDL	142798,63 MDL	-	-	49357,31 MDL
01.01.2023- 26.06.2023	49357,31 MDL	93500 MDL	72066,16 MDL	-	-	72591,15 MDL

Astfel, în rezultatul examinării în ansamblu a materialelor acumulate la dosarul de control și calculelor reflectate în tabelul de analiză care este parte componentă a dosarului de control, nu s-a constatat diferență substanțială în accepțiunea art. 2 din Legea nr. 133/2016.

Referitor la alegațiile invocate în sesizare precum că automobilul de model Toyota Auris, a/f. 2013, nr. de înmatriculare XXXXX, ar fi costat 180 600, inspectorul de integritate a prin demersul nr. 04-27/4415 din 19.04.2024 solicitat informații și documente necesare de la subiectul controlului,.

Astfel, în cadrul Autorității, la 15.05.2024 au parvenit explicațiile depuse de dna Natalia Șamurai, înregistrate cu nr.7209 care a comunicat inspectorului de integritate următoarele:

Cu referire la valoarea automobilului de model Toyota Auris cu nr. de identificare XXXXX, anul fabricării 2013 procurat în baza contractului de cumpărare- vânzare cu numărul 0480475 din data de 22.05.2021, la momentul procurării automobilul avea defecte a caroseriei (avariată) și defecte tehnice. Din acest motiv a fost negociat și stabilit un preț mai mic decât cel de piață (117000 lei). Unele defecte nu au fost înlăturate până în prezent, deoarece nu au o importanță pentru funcționalitatea generală a vehiculului, ci doar a aspectului exterior. Ulterior pentru serviciile de reparație au fost cheltuite mijloace financiare în valoare totală de aproximativ 26 mii lei.

Concomitent, sub aspectul declarării conforme și complete a averii și intereselor personale, inspectorul de integritate reține următoarele:

1. Nedeclararea în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii fiscali 2021-2022, la capitolul „Bunuri imobile în țară și în străinătate ” a cheltuielilor pentru îmbunătățirea sau reparația a bunului imobil (casa de locuit individuală cu construcție accesorie și garaj cu nr. cad. XXXXX amplasată în XXXXX);

2. Nedeclararea pentru perioada 2021-2022 a bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXXX - construcție accesorie și nr. XXXXX – garaj;

3. Nedeclararea în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii fiscali 2021-2022, la capitolul „Bunuri mobile în țară și în străinătate” a prețului real plătit pentru bun și cheltuielile sau reparația lui (Toyota Auris, a/f. 2013, nr. de înmatriculare XXXXX).

Astfel, prin demersul nr. 04-27/4415 din 19.04.2024, subiectului supus controlului i-a fost solicitat punctul de vedere privind neconformitățile în declarație enunțate supra.

Prin urmare, la 15.05.2024 au parvenit explicațiile depuse de dna Natalia Șamurai, înregistrate cu nr.7209 în care comunică următoarele:

Cu referire la bunurile imobile cu nr. cadastrale XXXXX - construcție accesorie, XXXXX – garajul nu au fost indicate în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2021 – 2022 din omisiune, deoarece aceste bunuri imobile au constituit obiectul contractului de cumpărare-vânzare nr.1-1070 din 22.06.2021 al casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX cu valoarea totală de 213233,00 lei , care a fost indicat în declarațiile pentru perioadele menționate.

Iar ceia ce ține de procurarea și reparația casei de locuit țin să vă explic că, bunul imobil procurat baza contractului de cumpărare-vânzare nr.1-1070 din 22.06.2021 este de fapt casă locativă ce a fost construită aproximativ în anii 1970. Evident este faptul că exista necesitatea de fi renovată parțial. Nu am notat și nu am dus o evidență scrisă a cheltuielilor suportate pentru reparația acesteia, dar estimativ costul cheltuielilor a fost de 72000 lei.

Prin urmare, inspectorul de integritate ține să menționeze faptul că a luat act de cele indicate în punctul de vedere, însă în cadrul procedurii de control acesta se conduce după probele autentice susținute de acte juridice.

Inspectorul de integritate admite că carențele admise puteau avea loc în circumstanțele descrise, însă, la data de 29.10.2021 au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016, în partea ce ține de constatarea încălcării declarării necorespunzătoare a averii și intereselor personale, aplicabilitatea cărora a fost asigurată de către inspector în conformitate cu art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Or, potrivit art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 subiecții declară ”bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință”;

Subsecvent, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1¹) din Legea nr. 133/2016 , subiecții prevăzuți la art. 3 alin. (1) vor declara valoarea reală a bunurilor imobile și mobile pe care le au în proprietate și care au fost dobândite după anul 2018 inclusiv, aceasta reprezentând prețul real plătit pentru respectivele bunuri și cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația acestora, precum și valoarea de piață a bunurilor, aceasta reprezentând valoarea la care bunuri similare erau vândute la ziua dobândirii bunului.

Astfel, sub aspectul declarării conforme și complete a averii și intereselor personale, inspectorul de integritate reține următoarele.

Contrar prevederilor art. 4 alin. (1) lit. b) și alin. (1¹) din Legea nr. 133/2016, Regulamentului privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică, publicat pe pagina oficială a Autorității, subiectul declarării – dna Natalia ȘAMURAI, a admis următoarele abateri:

1) nedeclararea pentru perioada 2021 – 2022 a cărorva drepturi asupra unor bunuri imobile;

2) nedeclararea valorii reale a mijlocului de transport Toyota Auris, a/f. 2013, nr. de înmatriculare XXXXX;

3) nedeclararea valorii reale a bunurilor imobile și cheltuielile pentru îmbunătățirea sau reparația bunului imobil (casa de locuit individuală cu construcție accesorie și garaj cu nr. cad. XXXXX).

În conformitate cu art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege.

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, art. 34 alin. (1), art. 35-36 din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dna Șamurai Natalia, contabil șef în cadrul Inspectoratului de Poliție Sângerei al Inspectoratului General al Poliției al MAI, manifestată prin nedeclararea în modul corespunzător a averii și intereselor personale în circumstanțele de drept și de fapt expuse în prezentul act de constatare.

2. Se aduce la cunoștință în formă scrisă dnei Șamurai Natalia actul de constatare în termen de 5 zile de la emitere, cu informarea despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emiterea acestuia la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, 4 MD2043).

**Inspectoarea superioară de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Iulia BOICU